

KÉSZÜLŐDÉS A PÜNKÖSDRE

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon II., Kálvin Kiadó, Budapest, 1995; Szénási Sándor: Ünnepeink. A református egyházi év, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999; Victor János: Református Hiszekegy, Traktátus Kiadás, Budapest, é.n.)

Elnevezése a görög pentekoszté (hémera), azaz ötvenedik (nap) kifejezés magyaros változata. Már az Ószövetségben is létezett: a három nagy záróünnep egyike volt, a páska utáni 50. napon ünnepelték. A legrégebbi források (2Móz 23,16) aratási ünnepnek nevezik, de a termés első zsongéjének ünnepe is volt (3Móz 23,17; 4Móz 28,26). Ugyanerre az ünnepre vonatkozik a hetek ünnepe kifejezés is, amely a páska utáni 7 hetes időt jelöli (2Móz 34,22; 4Móz 28,26), de a páskaidőszak lezárásaként „záróünnepnek” is nevezték (3Móz 23,15-21). Az aratáson kívül a törvényadás ünnepeként is említik.

Az Újszövetségben több helyen előfordul: ApCsel 2,1; 20,16; 1Kor 16,8. Évről évre jelentős számú záróünnep gyűlt össze ekkor Jeruzsálemben, ez a magyarázata az ApCsel 2-ben leírt ünnepi forgatagnak, és a pünkösd név említésének. Az Újszövetségben a pünkösd kifejezés mindig a zsidó aratási ünnepet jelenti, és nem a keresztyén pünkösdre utal. Ezzel van összefüggésben, hogy pl. Pál apostol az ApCsel 20,16 szerint harmadik missziói útjának végén arról szól, szeretné Jeruzsálemben megünnepelni a paskát.

A pentekoszté kifejezést az egyházban eleinte az egész, húsvétől pünkösdig terjedő időszak elnevezésére használták. Később az ApCsel 2-ben leírtak szolgáltatták az okot ahhoz, hogy a IV. században külön ünnepe lett a Szentlélek Istennek. A Kr.u. 305-ben tartott elvirai zsinat iratai mindenesetre már megemlítik. Hamarosan az egyház harmadik főünnepé lett a karácsony és a húsvét mellett.

A pünkösd történet kiábrázolja: a Szentlélek embereket tesz alkalmassá, lát el feladatokkal és a hozzájuk szükséges erővel, ill. bűnbánatra és hitre indít, újjászüli, és az engedelmesség útjára vezet. Mivel a Feltámadott Krisztus első gyülekezete a pünkösdkor megkeresztelt mintegy háromezer főből jött létre, ezért mondják a Pünkösdöt az egyház születésnapjának is.

„A Szent Lélek olyan ajándék a mi számunkra, amelyet Jézus Krisztus szerzett meg nekünk. Ő azért jött e világra, azért halt meg és azért támadott fel, hogy Isten velünk, bűnösökkel olyan egységre léphessen, amely szerint bennünk él és hat a maga teljes erejével, másszóval azért, hogy a Szent Lélek kitöltethessék a mi életünkre. Mindannak, amit a Karácsony, a Nagypéntek és a Húsvét jelent, a gyümölcsét szemlélhetjük a Pünkösd ajándékában. A Szent Léleknek ezzel a legsajátosabb kiadásával azért kezdődhetett új korszak az emberiség életében, mert Isten a Jézus Krisztus által már mindent elmondott és megtett, hogy a bűnös ember megint közösségben élhessen Ővele, s most már csak az van hátra, hogy ebbe a közösségbe a bűnös embert csakugyan magához is emelje benne munkálkodó Szent Lélek által.”

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Steinbach József: A motiválás lehetőségei a hitoktatásban (In.: A hitre nevelés lehetőségei és nehézségei, Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola Kiadványa, Konferenciasorozatok 6, Vp, 2007.), Szénási Sándor: Ünnepeink. A református egyházi év, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999; Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd: A nagy ünnepek hazai és közép-európai hagyományvilágából, Szent István Társulat, Bp. 1989; Dr. Németh Dávid: Hit és nevelés, KGREHTK, Bp. 2002.)

A hittan csoportban talán vannak olyanok, akik óvodás koruk óta járnak hittan órára, míg mások talán az idén vagy az előző évek valamelyikében csatlakoztak. Különböző háttérből érkeznek, hiszen vannak olyan családok, akik szinte minden vasárnap jelen vannak az istentiszteleten,

megint mások esetleg csak alkalmanként, ill. nagyobb ünnepeken, míg mások talán egyáltalán nem járnak gyülekezetbe. Nagy hatással van a szülői minta a gyermek életére, amely az órákon való hozzászólásokon esetlegesen ismeretbeli hiányon észrevehető. A Biblia- világában való jártasság hiányán és az Istennel való kapcsolat esetszerűségén lehet változtatni. Nagyszerű alkalom a hittanóra erre, ahol a gyermekek vegyes összetételben vannak jelen, tehát akinek már bőven van tapasztalata, az tovább tudja adni másoknak. Ugyanakkor itt se feledkezzünk meg a gyermekek közötti hatalmi harcokról, amely korcsoportbeli sajátosságként újra és újra előbukkanhat az órán.

Pünkösöd ünnepét kevesen élük és ünneplik otthon. Sokkal inkább munkaszüneti nap, pihenőnap, kikapcsolódás jellege van, mint ünnepi hangulata. A hittanóra egyik fontos lehetősége annak a megmutatása, hogy lehet ünnepként megélni a Pünkösödöt is.

Pünkösöd a Szentlélek ünnepe. Mivel elvont fogalomról, nehezen megfogható személyről van szó, ezért gyermekekhez különösen is nehéz közel vinni a Szentlelket. Ötödik osztályos korban azonban már lehetőség van mélyebb magyarázatokra, közös beszélgetésre és a Szentlélek személyének alaposabb megismertetésére.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten Szentlelke számunkra is elérhető

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy a Szentlelket Isten segítségünkre adta, Pártfogóként küldte el.

Affektív cél: Érezzék át az első gyülekezet pünkösdi örömét

Pragmatikus cél: A Szentlélek Pártfogóként való felismertetése.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Pünkösdi jelképek felsorolása.</p> <p>Atya, Fiú, Szentlélek egységéről beszélni kell, hogy tudják a személyek közötti összefüggéseket.</p> <p>Nyelveken szólás biztos előkerül. Érdeemes ezt előzőleg tisztázni, beszélni róla.</p>	Biblia
Feldolgozási javaslat	<p>ApCsel beszámolója alapján a történetről beszélgethetünk. Mivel minden évben előkerül valamilyen formában, beszélgethetünk arról, hogy ki milyen újdonságra, érzésre, személyre figyelt fel a történet elmondása alatt.</p> <p>Beszélgessünk a Szentlélek Isten személyéről! Aki nem csupán erő, hanem Ő a Szentháromság egyik személye.</p> <p>Továbbá Róla mondja Jézus, hogy Ő a megígért Vigasztaló/Pártfogó.</p>	Biblia

	<p>A történet alapján azt is tudjuk Róla, hogy hatalmas és erős, mint szélvihar és tűz jelenik meg, Akinek nem lehet ellenállni.</p> <p>A Szentlélek Isten ereje és jelenléte által gondoskodik a gyülekezet egységéről.</p> <p>De mit tehetünk mi ezért? Mint az Isten egyik személyének, szintén hálásnak kell lennünk azért, hogy eljött és velünk van mindig. Másrészt imádkoznunk kell azért, hogy legyen az életünk része, munkálkodjon bennünk és általunk.</p> <p>Mivel a karácsonyi és húsvéti történeteknél már beszélgettünk a gyerekekkel arról, hogy hálánkat és a köszönetünket hogyan fejezhetjük ki Istennek, most kérdezzük meg őket, hogy a köszönetmondás jelen van-e az életükben. Vagyis, mikor szoktak hálát adni Istennek? (reggel, délben, este, hetente, havonta, évente, valami nagy öröm után, soha...) Van-e ezzel kapcsolatban kialakult szokás az életükben?</p> <p>Mivel szeretnénk, hogy a felnövekvő nemzedék imádkozó, Bibliát olvasó, Istenhez ragaszkodó református keresztyén életet éljen, mindenképpen fontos az imádság kérdésköréről és annak gyakorlásáról beszélni.</p>	
Munkáltatás	Lehetőség: a munkafüzet feladataival.	Biblia, Énekeskönyv, Munkafüzet

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Énekeskönyv:

Az énekeskönyv 368. dicséretében nézzük meg közösen, hogy Szegedi Kis István hogyan képzelte a Szentlélek munkáját! Ha mégis az önálló munka mellett döntünk, akkor értékeljük azt a gyermeket, aki a Szentlélek tulajdonságai közül a legtöbbet fel tudta írni a lapra. Beszélgessünk Szegedi Kis István elképzeléseiről és, hogy a gyerekek hogyan képzelik el a pünkösdi eseményeket!

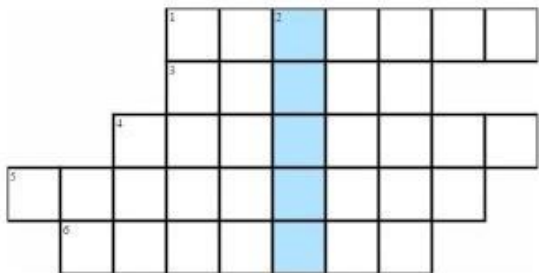
2. Kézműveskedés:

Készítsünk meghívó plakátot a konfirmációra! Lepjük meg a konfirmandusokat és a gyülekezetet saját készítésű plakáttal, amelyre akár a pünkösöd ill. a keresztyénség szimbólumait is ráragaszthatjuk/megfesthetjük. Ha a gyülekezetben ill. iskolában több hirdetőtábla is van, amelyre kifüggeszthetjük, akkor csoportonként készítsünk annyit, amennyire szükség lesz.

3. Letölthető feladatsor:

KÉSZÜLŐDÉS A PÜNKÖSDRE

1. Egészítsd ki a keresztrejtvényt!

Vízszintes

1. Így dicsérték Istent.
3. Ő beszélt a népnek.
4. Ezt tette a nép a gyülekezettel.
5. Ennyien tértek meg.
6. Ilyen gyakran gyűltek össze.

Függőleges

2. A meafejtés.

2. Írj egy rövid tudósítást arról, hogy ha ott lettél az első pünkösdőn mit láttál volna és milyen érzéseid lettek volna!

INSTRUKCIÓK A FELADATSORHOZ

1. feladat:

Egészítsd ki a keresztrejtvényt! Balról jobbra haladva függőleges irányban. A rejtvényben megjelölt kockákat!”

Instrukció:

A feladat megoldásánál segítségként mindenkinél lehet Biblia, így az abban való tájékozódást is gyakorolják.

			¹ Ö	R	² Ö	M	M	E	L
			³ P	É	T	E	R		
		⁴ K	E	D	V	E	L	T	E
⁵ H	Á	R	O	M	E	Z	E	R	
	⁶ N	A	P	O	N	T	A		

ÖTVEN

2. feladat:

„Írj egy rövid tudósítást arról, hogy ha ott lettél volna az első pünkösdőn mit láttál volna és milyen érzéseid lettek volna!”

Instrukció:

Bátorítsuk a gyermekeket, hogy fogalmazzák meg gondolataikat, elképzeléseiket. Segítségként akár felajánlhatjuk azt is a számukra, hogyha a történetben volt számukra szimpatikus szereplő, akkor annak elmondásai alapján is megfogalmazhatják a tudósítást. A címzett lehet akár családtag, egy távoli gyülekezet, vagy a város egyik előljárója.

Ha akarják, le is rajzolhatják a bibliai történetben olvasottakat a diákok.